

Burenhulp op afspraak

↑ Artist impression Bloemenbuurt in vogelvlucht (Bam woningbouw Rotterdam)

Een complete, pas dertig jaar oude buurt in Krimpen aan den IJssel moest worden afgebroken vanwege technische problemen: een drama voor de bewoners. Maar een deel van hen keert terug in de weer opgebouwde wijk en bereidt de vormgeving samen met nieuwkomers voor. De Bloemenbuurt wordt 'Bloemrijk': een buurt waar iedereen schriftelijk belooft om z'n burens te groeten, problemen samen op te lossen en z'n eigen talenten in te zetten om anderen te helpen.

De discussie over de toekomst van de Bloemenbuurt West liep na de eeuwwisseling hoog op. De funderingen van de 150 woningen waren slecht en de buurt verzakte ernstig. In 2001 besloot woningcorporatie QuaWonen dat het niet haalbaar was om de woningen te renoveren: de boel moest plat. Dat bracht een schok teweeg. 'Het was een gezellige buurt. Mensen hadden daar hun kinderen grootgebracht en wilden er niet weg,' vertelt Rita Schoen, manager regio west van de

corporatie. Een 'pittige actiegroep' besloot mee te denken over de gevolgen van het sloopbesluit voor bewoners, en de opzet van de weer op te bouwen buurt.

> Sociale cohesie

QuaWonen zal op de oude plek 218 nieuwe woningen en een ontmoetingsruimte bouwen. Er komen grotendeels huurwoningen. Omdat Krimpen behoorlijk aan het vergrijzen is, worden veel van de huizen levensloopbestendig. Over de sociale cohesie ontstonden bij QuaWonen ideeën tijdens een excursie naar Duitsland. Het Regionaal Zorgberaad Midden-Holland nam wethouders, ambtenaren en andere professionals mee naar woonbuurten waar jongeren en senioren samen wonen en veel voor elkaar doen.

QuaWonen voelde er veel voor om het samenwonen van verschillende leeftijdsgroepen en de samenhang in de nieuwe Bloemenbuurt een extra impuls te geven. Schoen: 'Wij hadden als corporatie een hoop ellende berokkend; mensen

in 2008 is fors afgenomen en bedraagt circa 8.700 meldingen, van het totaal aantal incidenten vindt ongeveer 75% plaats in de metro, het streefcijfer

↑ Meedenken over de weer op te bouwen buurt

verloren ongevraagd hun woning en woonomgeving. Vaak ook hun burens, want sinds de sloopplannen bekend waren liep de buurt ook nog eens leeg. We wilden graag iets terug doen.' Natuurlijk kwam daar ook een beetje eigenbelang bij kijken: 'Wij denken dat mensen uiteindelijk, als er een goede sfeer is, langer in een huis blijven wonen, dat ze dan minder vernielen en zuiniger zijn op hun woning.'

De bewoners moesten wennen aan het idee dat er afspraken zouden komen over burenhulp, maar werden al snel enthousiast. De gemeente zag goede aanknopingspunten met de woonzorgzonerings en ook plaatselijke organisaties zoals het Seniorenplatform, welzijnsinstelling Meldpunt en de zorgaanbieders waren meteen enthousiast.

> Ontmoetingsplekken

Van de oude bewoners keren uiteindelijk 26 gezinnen terug naar de wijk. Samen met hun toekomstige burens, grotendeels Krimpenaren, zijn zij nauw betrokken bij

↓ Artist impression Bloemenbuurt

het plannen van groen, speelplekken, wandelpaden en ontmoetingsplekken. Ook voor wat betreft de burenhulp zijn ze overstap gegaan. Op voorstel van QuaWonen maakten ze samen een buurovereenkomst die iedereen ondertekent. 'Bloemrijk is thuiskomen en thuis zijn', staat er boven. De overeenkomst stippelt uit hoe burens met elkaar om moeten gaan ('Ik ken mijn burens en weet hoe het met ze gaat; als mijn burens iets aan mij vragen, wil ik ze in principe van dienst zijn'); afspraken over het netjes houden van de buitenruimte en ontmoetingsruimte; en de inzet voor Bloemrijk: 'Ik wil me echt thuis kunnen voelen in de buurt en draag daar zelf aan bij; per week zal ik gemiddeld enkele uren besteden aan Bloemrijk.'

De corporatie had die overeenkomst natuurlijk ook zelf kunnen opstellen, en hem door alle aspirant-bewoners kunnen laten ondertekenen. Schoen: 'Maar nu de bewoners hem zelf hebben gemaakt, zijn het hún regels. En die gaan verder dan wij ons hadden voorgesteld.'

Wat gebeurt er als een gezin zich niet aan de afspraken houdt? Schoen: 'Het is een collectieve verantwoordelijkheid van bewoners om elkaar daarop aan te

↓ Hariëtte Mesland, projectleider Bloemrijk

er (7,1) voor de waardering van het veiligheidsgevoel van de reiziger in het openbaar vervoer is voor Bus (7,6) en Tram (7,1) in 2008 gehaald, het

spreken. Als het echt niet lukt om het samen op te lossen, kunnen ze een beroep doen op ons.'

Eventuele conflicten over de afspraken kunnen ook een signaal zijn dat het tijd is om ze te herzien, relativeert zij. 'Misschien kijken bewoners over een paar jaar al weer anders tegen die overeenkomst aan en moeten we dingen opnieuw formuleren.'

> Eerste lichtung

Dit voorjaar worden de eerste 71 woningen (66 huur en 5 koop) en de ontmoetingsruimte opgeleverd. De eerste lichtung bewoners is qua leeftijd mooi verdeeld. Er is in fasen gesloopt, zodat de meeste blijvers maar één keer hoefden te verhuizen. De tweede en laatste fase, die relatief meer koopwoningen telt, gaat van start zodra 70% van de huizen is verkocht.

Thea van Opstal en haar man wonen in een Krimpense eengezinswoning. Nu ze wat ouder worden, willen ze kleiner gaan worden. In de Bloemenbuurt vonden ze een geschikt appartement. Ook zij moesten even wennen aan de bijzondere plannen voor deze buurt, maar ze zitten nu allebei in een commissie die de voorzieningen in de buurt verder uitwerkt. Van Opstal: 'Ik ken doordat ik in een commissie zit al zoveel mensen van de nieuwe buurt, dat ik constant loop te groeten als ik boodschappen doe.'

> Recht op terugkeer

Van Opstal en haar man hebben hun hele leven gesport en in besturen van sportorganisaties gezeten. 'Dat contact met andere mensen blijf je toch zoeken. Als je wat ouder wordt, blijf je meer in je eigen omgeving. Dan is het fijn als het daar leuk is. Ik wil ook best eens iemand naar de dokter brengen of een keer een hond uitlaten. In mijn huidige buurt zeggen we elkaar alleen gedag, daar is het meer vrijblijvend.'

Bewoners zien de voordelen voor zichzelf. Schoen: 'Een jong stel zei: onze vrienden in Rotterdam kennen hun burens helemaal niet. Zij kozen heel bewust voor Bloemrijk.'

Harriëtte Mesland van het Regionaal Zorgberaad was als projectleider Bloemrijk bij enkele gesprekken met potentiële huurders. 'Iedereen had er een nachtje over geslapen en vond het eigenlijk wel vanzelfsprekend dat er een beroep op hen zou worden gedaan.'

Alle oud-bewoners hebben recht op terugkeer in de wijk. Voor uitgifte van de huurwoningen aan nieuwkomers hanteert QuaWonen dezelfde inkomensregels als normaal. Een extra eis is dat bewoners zichzelf herkennen in de buurovereenkomst.

> Proeftuin

De Bloemenbuurt fungeert als proeftuin. Niet alleen vanwege het sociale experiment, maar ook voor wat betreft de integratie van informele en formele zorg. Mesland: 'Je ziet dat de verschillende organisaties elkaar gaan vinden en hun diensten op elkaar afstemmen.'

Het idee is dat ouderen in een wijk met burens die naar elkaar omzien, langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Schoen: 'Stel: de thuiszorg legt een oude man 's avonds altijd om 9 uur in bed. Dan kan hij nooit een keertje uit. Misschien kan die ene keer een buurtbewoner hem helpen. En wie weet kan hij of zijn vrouw als tegenprestatie tijdens de vakantie voor de planten van de burens zorgen.' Mesland: 'Wij noemen dat: vrijwillig, maar niet vrijblijvend.'

Aanvankelijk namen de betrokken organisaties het voortouw, maar inmiddels beginnen de rollen om te draaien en nemen de bewoners steeds vaker de leiding. Ze hebben een website en een eigen Hyves-pagina opgezet, kennismakingsbijeenkomsten georganiseerd en zij spelen een steeds dominantere rol in de commissies.

De plannen voor Bloemrijk zijn nog volop in ontwikkeling. Zo zijn de betrokken organisaties nog op zoek naar een speciale groep die zich in de wijk zou kunnen vestigen. Gedacht wordt aan jongeren die begeleid wonen of verstandelijk gehandicapten. Schoen: 'Die kunnen integreren binnen de wijk en als tegenprestatie ook eens iets terug doen. Dat zou het concept alleen maar versterken.'

Een ander plan betreft de opzet van een ruilsysteem voor diensten van bewoners. De een kan taarten bakken, de ander tuinieren, banden plakken of computerinstructie geven. 'Iedereen heeft wel een talent', zegt Rita Schoen. 'Door het erkennen van talenten neemt de eigenwaarde van mensen toe; dat zie je nu al.'

Voor meer informatie, zie www.bloemrijk.info

Door: Marijke Nijboer

Fotografie: Mladen Pikulic

veiligheidsgevoel (6,6) in de metro blijft dit jaar achter bij het streefcijfer (7,4), in 2008 is het aantal aanmeldingen en indicatiestellingen bij Bu

